

Niềm vui 80 năm Quốc khánh và đạo lý báo ân trong mùa Vu Lan 2025

ISSN: 2734-9195 06:05 02/09/2025

Năm 2025, Việt Nam kỷ niệm 80 năm Quốc khánh trùng lịch mùa Vu Lan báo hiếu. Đây là dịp để toàn dân vừa hân hoan với niềm tự hào lịch sử, vừa lắng lòng trong tâm niệm báo ân.

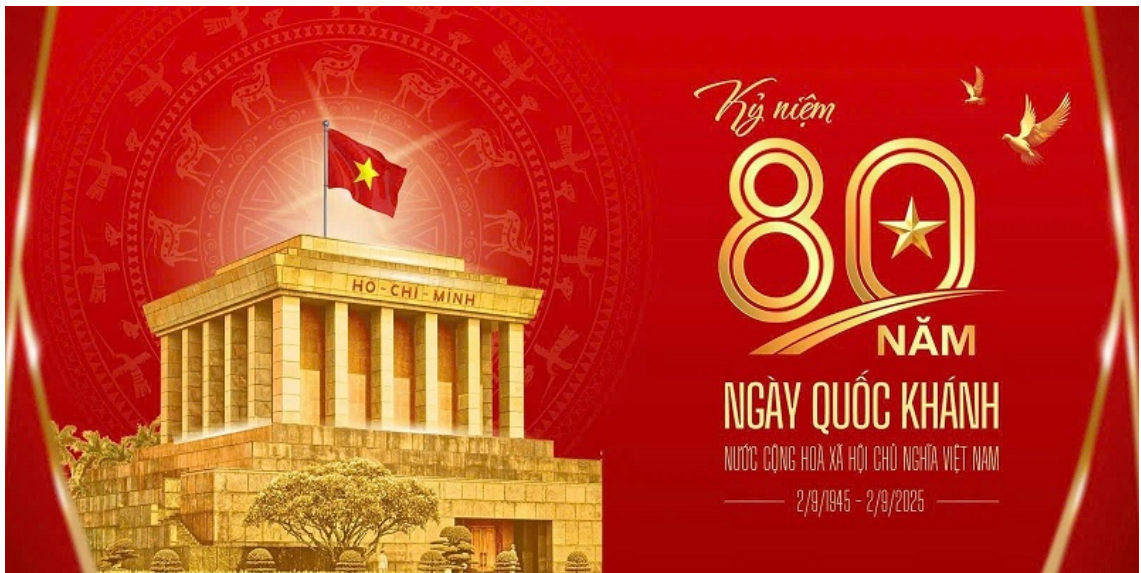
Năm 2025 là một năm giàu ý nghĩa đối với lịch sử dân tộc Việt Nam cũng như với đời sống tinh thần của người con Phật. Đây là dịp kỷ niệm 80 năm ngày Quốc khánh 02/09 (1945 - 2025), một dấu mốc quan trọng, khẳng định chặng đường dài của dân tộc trong công cuộc đấu tranh giành độc lập, bảo vệ và kiến thiết đất nước.

Đồng thời, sự kiện trọng đại này lại trùng với mùa Vu Lan báo hiếu, mùa của tri ân và báo ân theo truyền thống Phật giáo.

Sự giao thoa giữa hai ý nghĩa ấy gợi mở cho chúng ta một tầm nhìn sâu xa: độc lập dân tộc và hiếu hạnh trong Phật giáo đều xuất phát từ tinh thần tri ân, báo ân. Độc lập không chỉ là thành quả của ý chí dân tộc, mà còn là ân đức mà thế hệ sau phải ghi nhớ và đền đáp. Hiếu hạnh không chỉ dừng lại ở tình thân ruột rà, mà còn mở rộng thành trách nhiệm đối với quê hương, đất nước.

Quốc khánh 02/09 - tiếng gọi độc lập và tự do

Ngày 02/09/1945, tại Quảng trường Ba Đình lịch sử, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đọc bản Tuyên ngôn Độc lập, khai sinh nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Từ đó, nhân dân Việt Nam chính thức bước vào kỷ nguyên mới: kỷ nguyên độc lập, tự chủ.

(Ảnh: Internet)

Trong suốt 80 năm qua, dân tộc Việt Nam đã trải qua nhiều biến cố: kháng chiến chống thực dân Pháp, chiến tranh chống Mỹ, bảo vệ biên cương và sau đó là giai đoạn xây dựng, đổi mới, hội nhập quốc tế. Trên mỗi chặng đường, tinh thần độc lập, tự chủ và khát vọng tự do luôn là nguồn năng lượng nuôi dưỡng ý chí dân tộc.

Với người dân Việt Nam, Quốc khánh là ngày lễ kỷ niệm mang tính chính trị - lịch sử, là dịp để tưởng nhớ, tri ân hàng triệu anh hùng, liệt sĩ đã hi sinh, những bậc tiền nhân đã mở đường, những thế hệ đã đổ máu, mồ hôi và nước mắt để bảo vệ nền độc lập thiêng liêng.

Mùa Vu Lan - hồn thiêng của hiếu hạnh

Trong truyền thống Phật giáo, tháng 7 Âm lịch là mùa Vu Lan - mùa báo hiếu. Câu chuyện từ Kinh Vu Lan Bồn kể rằng, Tôn giả Mục Kiền Liên dùng thần thông tìm mẹ, thấy bà đọa vào ngạ quỷ, chịu khổ đói khát. Ngài dâng cơm cho mẹ nhưng cơm hóa thành than hồng, không thể thọ dụng.

Đau xót, Tôn giả cầu cứu đức Phật.

Đức Phật đã chỉ cho phương cách, muốn cứu mẹ phải nhờ sức chú nguyện của mười phương Tăng trong ngày tự tứ. Nhờ đó, mẹ Ngài được thoát khổ. Từ điển tích ấy, Vu Lan trở thành lễ hội báo hiếu rộng lớn, khẳng định hiếu hạnh là nền tảng của đạo làm người.

Tuy nhiên, đạo lý Vu Lan không chỉ dừng lại ở hiếu thảo với song thân. Trong nhiều kinh điển, đức Phật khẳng định con người sống trong đời chịu ơn nhiều phương diện. Ngài dạy, có hai hạng người khó gặp ở đời: một là người làm ơn

mà không mong báo đáp; hai là người chịu ơn mà biết nhớ ơn. Cũng từ đó, Phật giáo khai triển thành tứ trọng ân: Ân cha mẹ - người đã sinh thành, dưỡng dục; Ân Tam bảo - Phật, Pháp, Tăng dẫn dắt trên con đường giải thoát; Ân quốc gia xã hội - nơi chở che, bảo vệ, tạo môi trường an lành cho đời sống; Ân chúng sinh muôn loài - những mối liên hệ cộng sinh làm nên sự tồn tại của mỗi cá nhân.

Trong Kinh Tăng Chi I: *“Có hai hạng người, này các Tỳ kheo, ta nói không thể trả ơn được. Thế nào là hai. Là mẹ và cha. Nếu một bên vai cõng cha, một bên vai cõng mẹ, làm vậy cho đến trăm tuổi, nếu đấm bóp, thoa nước tắm rửa, thoa gội, và dầu tại đấy có vãi tiểu tiện, đại tiện như thế, này các Tỳ Kheo cũng chưa làm đủ hay trả ơn đủ mẹ và cha. Vì có sao? Vì rằng, này các Tỳ kheo, cha mẹ đã làm nhiều cho con cái, nuôi nấng, nuôi dưỡng con khôn lớn, giới thiệu con vào đời”. Nếu như hiếu với cha mẹ là gốc rễ, thì nhớ ân quốc gia – ân Tổ quốc chính là sự mở rộng tự nhiên của hiếu hạnh trong phạm vi cộng đồng và dân tộc.*

Sự giao hòa của hai niềm vui

Hình minh họa tạo bởi AI

Điều đặc biệt năm 2025 dịp Quốc khánh 02/09 trùng với mùa Vu Lan. Đây không phải chỉ là một sự trùng hợp về thời gian, mà còn là sự gặp gỡ của giá trị tinh thần: Quốc khánh khẳng định khát vọng độc lập, tự do của cả dân tộc; Vu Lan khẳng định khát vọng tri ân, báo ân của người con Phật.

Khi đặt song hành, ta thấy độc lập dân tộc chính là điều kiện để đạo lý báo ân được lan tỏa; và ngược lại, đạo lý báo ân chính là nền tảng để mỗi công dân sống xứng đáng trong một đất nước độc lập.

Trong khung cảnh ấy, mừng 80 năm Quốc khánh không chỉ là kỷ niệm lịch sử, mà còn là một hành động báo ân quốc gia theo tinh thần Phật học. Người con Phật, khi dâng nén hương Vu Lan, không chỉ nhớ ơn cha mẹ, mà còn nhớ ơn Tổ quốc đã cho ta nền hòa bình và cơ hội sống trong độc lập.

Phật giáo và sự đồng hành cùng dân tộc

Điểm nhấn: Trong suốt 80 năm qua, Phật giáo Việt Nam luôn đồng hành cùng dân tộc. Từ những ngày đầu giành độc lập, nhiều tăng ni, phật tử đã tham gia kháng chiến, nuôi giấu cán bộ, dấn thân vào công cuộc bảo vệ đất nước. Sau ngày thống nhất, Phật giáo tiếp tục góp phần hàn gắn vết thương chiến tranh, khôi phục đời sống tinh thần, và cùng chung tay xây dựng một xã hội an lạc, thịnh vượng.

Theo như giáo lý Tứ trọng ân, một *quốc gia biết tri ân và báo ân thì hưng thịnh lâu dài; ngược lại, vô ơn thì suy thoái, diệt vong*. Lời dạy ấy đặc biệt có ý nghĩa khi ta nhìn lại sự đồng hành của Phật giáo Việt Nam với dân tộc trong chiều dài lịch sử.

Ngày nay, Giáo hội Phật giáo Việt Nam là tổ chức tôn giáo có quy mô, hoạt động hiệu quả trong nhiều lĩnh vực: giáo dục, từ thiện, văn hóa, hòa bình quốc tế. Hàng triệu phật tử gắn bó đạo pháp – dân tộc, lấy tinh thần “Đạo pháp – Dân tộc – Chủ nghĩa xã hội” làm kim chỉ nam.

Có thể nói, nếu không có ngày 02/09/1945, nếu dân tộc không giành lại được độc lập, thì Phật giáo khó có được sự phục hưng mạnh mẽ như ngày nay. Do đó, mừng Quốc khánh cũng là mừng cho vận hội của Phật giáo Việt Nam trong thời đại của cách mạng dân tộc.

Ý nghĩa thực tiễn: từ hiếu hạnh đến yêu nước

Đặt trong bối cảnh năm 2025, sự giao hòa giữa Quốc khánh và Vu Lan gợi mở thông điệp, đó là hiếu hạnh và yêu nước không tách rời nhau: Người hiếu thảo với cha mẹ nhưng dửng dưng với vận mệnh đất nước thì chưa trọn vẹn hạnh hiếu.

Người yêu nước nồng nàn nhưng bạc bẽo với song thân thì chưa đủ nền tảng đạo đức.

Phật giáo dạy rằng, báo đáp tứ trọng ân là con đường để con người trở nên toàn thiện. Trong đó, báo ân quốc gia bằng cách sống có trách nhiệm, giữ gìn độc lập, góp phần xây dựng xã hội văn minh, cũng chính là cách thực hành hiếu

hạnh mở rộng.

Ở tầm vĩ mô, kỷ niệm 80 năm Quốc khánh là dịp để toàn dân đoàn kết, tri ân tiền nhân, đồng thời định hướng cho tương lai. Ở tầm vi mô, mùa Vu Lan là dịp để mỗi cá nhân tự xét lại đời sống: đã sống xứng đáng với ân cha mẹ, ân Tổ quốc, ân Tam bảo, ân chúng sinh chưa?

Trong ánh sáng ấy, mỗi người con Phật khi cài lên ngực một bông hồng Vu Lan, cũng đồng thời cài lên trái tim mình hai chữ Tổ quốc. Mỗi nén nhang dâng lên cha mẹ, tổ tiên cũng là lời nguyện cầu cho non sông mãi độc lập, cho dân tộc mãi trường tồn, cho đạo pháp mãi đồng hành cùng đất nước.

Mừng Quốc khánh cũng là một lễ Vu Lan lớn lao, lễ báo ân Tổ quốc trong tim mỗi người con Việt.

Tác giả: **Ngô Minh Chương**, Học viên Cử nhân Phật học Từ xa Khóa X - Học viện PGVN tại TP.HCM